

Kollafjørður verður framtíðar fiskivinnu miðdepil!

Kollfirðingar skulu gera »japanskar« fiskavørur

Í seinastu viku legði landstýrið uppskot fyri tingið um at seta partapening í eitt nýtt felag, Blue North, ið hevur heimstað í Kollafirði.

Felagið skal byggja eitt virki, ið m.a. skal framleiða ta japansku fiskavøruruna »Crab-stick«. Hetta virkið er dótturfelag Dylluma.

Talan er um at royna heilt nýggjar vegir innan góðskins av fiski. Í hesum forinum hava føroyingar møguleikan at fáa know how úr Japan. Japanarar hava nevniliga sum teir einastu til nýliga framleitt SURIMI og CRAB-STICK. Surimi er útvaskað fars, sum síðani verður góðskað víðari til lidnu voruna Crab-stick ol. vørur har at m.a. krabbasmakkur verður til-settur.

Henda voran hevur leingi havt stóra undirtøku í Japan og er nú farin at gera um seg á markaðnum í Europa og USA. Tað ræður tí um at vera fyrstur at framleiða hesa

vøru, um ein skal byggja upp eina munandi og kappingarføra vinnu.

Hetta hevur so eisini verið ætlanin hjá nýggja felagnum Blue North, sum hevur samarbeiði við eina av heimsins størstu fiskivinnufyrirkønum, Nissui í Tokio.

Landsstýrið hevur viðgjørt umsóknina og sama hevur figgjarnevndin. Her eru menn sera positivir, og nú skal málið so viðgerast í tinginum.

Virkið fer at kosta umleið 16 mill. kr. Umframt at framleiða Crab-stick og aðrar komabokovørur skal virkið eisini taka imóti aldum fiski so sum silum og laks og eisini flatfiski, sum verður viðgjørdur á virkinum.

Hvat víðvikur Crab-stick-framleiðsluni, so skal virkið í Kollafirði keypa rávoruna, surimi, frá »Reynsatindi« fryi 24 kr. kilo.

Prisurin fyri lidnu voruna er umleið 60 kr. kilo. Ætlanin er frysta árið at

framleiða umleið 700 tons av crab-stickvørum til eitt samlað virði av 42 mill. kr. Tá útreiðslurnar eru farna frá verður mett, at netto-solan pr. kilo er 47,40 kr.

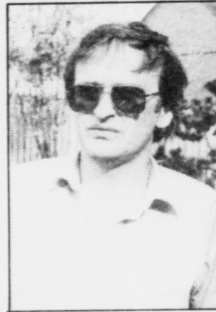
Skiftisavlopið fyri hesa framleiðsluna verður 12,3 mill. kr. t.v.s. 37% ella pr. kilo crab-stick 17,50 kr.

Felagið hevur valt at víðka crab-stick-verksmiðjuna við holum, ið gera tað møguligt at troysta aðrar framleiðslur, tí menningin innan laksa- og silaalingina í næstum heilt einfalt verður at krevja tilik lóggild holi.

Roknað verður við at skera, pakka og innfrysta umleið 500 tons av laksi og øðrum fiskasløgum.

Projektið er gjørt í samarbeiði millum P/f Blue North v/ Tummas Arabo, norðurlendsku umboðini fyri BIBUN, P/f Noma-Tek, Tórshavn og R. Schjølberg, Bodo, Nissui, Tokio og Idnaðarstovuna.

Í umsóknini um figging visir Tormóður Dahl, idnaðarráðgevi m.a. á, at fram til 1983 er farin fram

Tummas Arabo, stjóri

ein tvívaldan av crab-stick søluni á hvørjum ári, síðani henda framleiðslan kom á marknaðin fyri umleið 4 árum síðani.

Í 1982 var total framleiðslan í Japan umleið 35.000-50.000 tons crab-stick og av hesari nøgd vóru 9.330 tons útflutt til:

USA	6.700 tons
Australia	1.750 tons
EEC-londini	550 tons
Onnur lond	330 tons

Umleið helmingurin av útflutninginum til EEC-londini í 1982 fór til Onglands.

Í 1983 fer so fram eitt

Land	Søla jan.-sept. 1983	Søla jan.-sept. 1982	Vøkstur faldan
USA eystur	2.372	905	2,6
USA vestur	6.081	2.134	2,9
New Zeland	222	49	4,6
Australia	1.170	635	1,8
Stóra Bretland	1.650	164	10,1
Belgien	106	28	3,3
Holland	172	53	3,2
Suður Afrika	86	26	3,3
Onnur lond	218	96	2,3
Tilsamans	12.077	4.090	2,9

veruligt »vakstrarskrall« av søluni — serstakliga í Stóra Bretlandi, men yvirhøvur eisini um allan

Japanarar eru tað fólkaslag, sum etur mest fisk. Teir gera nógv fyri at reklamera fyri fiski og proteinum

heimin.

Tøluni niðanfyri eru úr »The Erkins Seafood Letter« 30. des. 1983 og sýna søluna av crab-stick í tíðarskeiðnum jan.-sept. 1983 í mun til søluna jan.-sept. 1982:

NISSUI, Tokio hevur annars sagt frá at um virkinum fer at tørva surimi í byrjanini, kunnu teir levera hesa rávoru fyri umleið d. kr. 21,— pr. kg., cif. danska havn — t.v.s. fyri umleið sama pris leverað Kollafjørð, sum roknað verður við, at surimið skal kosta frá »Reynsatindi«, (kr. 24,— pr. kg.).

Skund

At enda sigur idnaðarráðgevin:

— Sum skilst eru marknaðarvænirnar fyri crab-stick stak góðar, ja, so góðar, at tær eru at sammeta við loynda »ynskidreymin« hjá øllum virkiseigarum. Hinvegin vita vit at bæði norðmenn, svia og bretar í løtuni arbeiða hart við at fáa sett á stovn crab-stickverksmiðjur og líkandi fyrirkøur.

Enn liggja vit tó á odda, men nú hevur tað skund at henda verksmiðja verður veruleiki — tí vit vita at vinningurin altíð er størstur hjá honum ið er fyrstur á sjóarfallinum.

Tað er júst hesin merivinningur, ið skal gjalda tær mongu »barnasjúkur«, ta kostnaðarmiklu marknaðarføringina, menningararbeiðini o.s.fr., so virkið stendur á tryggari grund, tá eftirspurningurin er fallandi í mun til útboðið.

Í rakstrarætlanini hava vit roknað við einari samlaðari framleiðslu uppá uml. 700 t. crab-stick.

Onkur vil kanska halda at henda nøgðin longu l. rakstrarárið er heldur bjartskygd — og var hetta eisini okkara áskoðan áðrenn vit fingi sölutöluni fyri 1983. — Men í dag ivast vit ikki í, at virkið

Kendi marknaðarkanningarstjórin, dr. Laszlo Sinkodi, í kanadiska fiskivinnumálaráðnum, gjørdi á heysti 1983 eina frágreiðing um m.a. crab-stick. Her verður sagt, at ein rimulig »prognosa« fyri tey komandi 5 árin, er ein tiggju faldan av søluni í USA.

Líkt er til at soluvæksturin í Europa helst verður enn størri.

Føroya Fiskasøla hevur ta seinastu tíðina marknaðarført japanskan crab-stick (umpakkaður í Hirtshals) í Onglandi. Eftir hvat vit hava skilt, er Føroya Fiskasøla yvirhøvur nøgd við úrslitið higartil.

Prisurin av crab-stick er umleið kr. 60,— pr. kg., leverað til heilsølu í Onglandi, og líkt er til, at vit kunnu fáa sama pris í USA.

Høvuðsráðevni í crab-stick er sum kunnugt »surimi«, og nú surimi-verksmiðjan umboð á »Reynsatindi« er um at vera figgjað, skuldu ikki nakrir trupulleikar staðist av tørvandi rávoru til crab-stickverksmiðjuna, sigur idnaðarráðgevin.

Framhald á síðu 4

Alt er klárt. Økið at byggja virkið á og bryggjan til skipini, ið skulu landa fiskin